

Die vielen einzelnen Höhlen sind durch kleine Öffnungen mit einander verbunden, deren manche so niedrig sind, daß man gebückt durchgehen, andere aber so enge, daß man auf allen Vieren, oder auch ganz auf die Erde gestreckt, durchkriechen muß. In manche geht man hinunter, in die eine steigt man hinauf, in andere muß man sich wieder mit Stricken hinab lassen. Es gibt darin so viele Krümmungen und Wege, daß man die größte Gefahr liefe, wenn man darin ohne Licht bliebe, oder keinen guten Führer hätte, um heraus zu kommen. Daher pflegt man die Eingangszeit jedes Mahl im Dorfe bekannt zu machen, damit die Dorfleute, wenn man über die Zeit ausbliebe, zur Hilfe herbeyleuten könnten.

Die Luft in diesen Höhlen ist kühl, aber nicht kalt, und wegen des von den Felsenwänden herab tröpfelnden Wassers, und mehrerer Teiche und Bäche naß. Es ist merkwürdig, daß sehr viele Menschenschädel darin gefunden werden. Man erzählt, daß bey einem feindlichen Überfalle sich mehrere Menschen in die Höhle retteten, welche dann der Feind durch den Rauch des am Eingange gemachten Feuers tödtete. Noch merkwürdiger ist es fast, daß überall mitten durch die Höhle Wagengleise zu sehen sind, wohin doch nach der dormaligen Lage kein Wagen, ja nicht einmal Zugvieh hätte hinein arbeiten können.

Die Höhle bey Aggtelek in der Torner Gespannschaft in Ungarn.

Wenn man von dem engen Eingange an eine Strecke abwärts geht, kommt man in eine weite Höhle, die den Hallen großer Gebäude gleicht, und ein imponirendes Ansehen verbreitet. Von dieser Höhle geht der Weg durch viele größere und kleinere, und man kann darin mehrere Meilen fort schreiten. So viel weiß man wenigstens zuverlässig, daß Mehrere, welche diese Höhle besucht haben, über zwey Meilen weit hinein gekommen sind. Ihre ganze Länge ist aber noch von Niemand entdeckt worden.

Diese Höhlen sind voll Tropfstein, der sowohl die Felsen hin und wieder ganz bedeckt, als auch größere und kleinere Felsenstücke von allerhand Formen bildet, so, daß keine zu große Einbildungskraft dazu erfordert wird, um in denselben Amphitheater, Kirchen, Portale, Säulengänge, Statuen, Pyramiden und andere wunderbare Gestalten zu erblicken. In einer derselben findet sich ein Bach, und in der andern ein stehendes Wasser, welche öfters zu passieren sind.

Az Aggteleknél levő barlang a tornai ispánságban Magyarországon.

Ha az ember a szűk bejárat után egy szakaszon lefelé megy, akkor tág barlangba jut, mely hasonlít nagy épületek csarnokaira és megkapó látványt nyújt. E barlang után az út számos kisebb és nagyobb barlangon át vezet és sok merföldnyire lehet haladni. Legalább annyit tudni megbízhatóan, hogy többen, akik ezt a barlangot meglátogatták, több mint két merföldnyire jutottak be. De teljes hosszát még senkisép fedezte fel.

Ezek a barlangok tele vannak cseppkővel, mely a sziklákat helyenként teljesen befedi és nagyobb és kisebb, mindenféle alakú sziklaformákat alkot, úgy, hogy nem szükséges túlzottan nagy képzelőerő, hogy ezekben körszínházat, templomokat, portálokat, oszlopcsarnokokat, szobrokat, piramisokat és más csodálatos alkotásokat felismerjenek.

A barlangok egyikében patak folyik, egy másikban álló víz van, amin többször át kell haladni.

A számos barlangüreget szűk nyílások kötik össze egymással, melyek egyike-másika oly alacsony, hogy csak meggörnyedve lehet ott haladni. Mások viszont annyire szűkek, hogy csak négykézláb vagy teljesen a földön kuszva lehet csak átbujni.

Némelyikbe le kell mászni, másikba fel kell kapaszkodni. Van amelyikbe kötelen kell újra leereszkedni.

Van benne annyi hajlat és ösvény, hogy a legnagyobb veszélybe kerülne az, aki világítás nélkül maradna vagy nincsen megbízható vezetője, hogy újra kijusson. Ezért kell mindig a bemenetel időpontját a faluban közzé tenni, hogy a falusiak segítségére siessenek, ha valaki időn túl a barlangban maradna.

Ezekben a barlangokban a levegő hűvös, de nem hideg. A sziklafalokról lecsepegő víz és több tó meg patak miatt a levegő nedves. Különös, hogy nagyon sok emberi koponyát lehet a barlangban találni. Azt mesélik, hogy ellenséges támadásoknál több ember a barlangba menekült. Ezeket az ellenség azután a bejáratnál rakott tűz füstjével megölte.

Majdnem még különösebb, hogy mindenütt a barlang közepében keréknyomok láthatók, holott az akkori viszonyok mellett ott sem kocsival, sem teherhordó állattal nem lehetett közlekedni.